

Oet de oale deus: 50 joarig bestoan van 't Melkfabriek

Henk ten Thije

“Fotoos, fotoos, het bint papiern dingn, mer elken foto hef veur alleman aait ne herinnering”

Dit is 't verhaal roendum n'n foto den is maakt toen de *Coöperatieve Stoom-zuivelfabriek en Melkinrichting “Borne”* vieftig joar har bestoan.

Dik tweehonderd joar leedn warn de boern in oons laand nog grootndeels an zichzelm oawerloatn. Zo roendum 1890 kwam door veraandering in en gungn ze zich verenigen in coöperaties en Boernboondn. Boern oet Boorn, Hettem, Zeandern, Oasel, Buurn, 't Hesselder en Hasselo woddn lid. 't Melkfabriek zoas de Boornsen aaltied zeern, is begunn in 'n Ennekerdiek. Door wodn in 1891 deur ene J.A.Koning ne zuivelfabriek bouwd en dat fabriekske wodn in 1904 oawernömn deur de *Coöperatieve Stoom-zuivelfabriek en Melkinrichting “Borne”*.

Het gung ze good. Ze haddn 't good veur mekaar en 't was ne, in alle opzicht'n, gezoonde organisatie. In 1934 greuin ze oet 'n jas en verhuusdn noar de Boornerbrooksestroat, dichtbiej 'n Boernboond. De anvoer van de melk, de groendstof van de produktn as botter, keernmelk, hangop, taptemelk enzovoort gebuurn deur zogenaamde “Melkrieders”. Dat wadn boern oet de noaste omgeving dee deur

inschrijving, en dat gung vaak um ceantn, de “Melkrit” was gund. Dee keerls mut bes wat “pik in de mouw” hemn had, want elkn melkbus bevattn ongeveer 30 liter melk en sommige boern haddn mangs wa 10 tot 12 bussn an de stroat stoan. Van ne ARBOWET haddn ze toen nog nooit heard. Doarbij kump dat in dee tied lang nig alle weegn verhard wadn. In 'n hearfst, weenter en veurjoar spöln reagn, keulte en snee ne belangrieke rol in 't leamn van 'n melkrieder en zien peerd.

As de melkrieders met peerd en waagn biejt Melkfabriek an waddn kömn, wodn de bussn weugn en wodn de kilos op 't pepier zet. Dat wodn op 't ketoor netjes oetrekkn en dan kreengn de Melkrieders één moal in de veerteen daagn n'n grootn brief met veur de betreffende boern. In den brief zat dan een oawerzicht van de geleaveerde melk en 't geald dat dee melk op har ebrach. Vertrouwn was 'n groot good!

Sommige Melkrieders deudn nöast 't melktransport ook nog wa ne bosschop veur de boerin den d'r um vreug: “Too Gerrad, breng mij ook n'n stoetn met van Deterd en twee roggestoetns”. “Koemp in orde,

Duutse straatmuzikaantn op 'n Koppelsbreenk: v.l.n.r. Hennik Pol (Ruskenhennik) Gerard Vaalt, Herman Diepenmaat (Herman v.d. Moatboer), Steffen Homan, Gerard Kemna sr. (van de Höwer). Theo Kolner (de Wottelhös), Frans Kolner (de Wottelhös).

Trui". "Doo t'r ook 'n pak beschuutn bie". "Joa Trui". Noaberplicht. Dat deej gewoon!

Sommige naamn van Melkrieders komt bie mien 'n zegsman nog zo opborreln:

Ter Keurs (Spiekerwilm) oet Buurn;
 Polman ('n Poedel) van 't Hesselder;
 Venhuis (Venhoes Hennik) oet Hasselo;
 Oude Egberink (Jans van de Hemmelhös)
 oet Hettem;
 Lansink (Vloothaasn) oet Hettem;
 Kroeze (de Vries in 'n Brook) oet Hettem;
 Nijhuis (Boonnstok) oet Hettem;
 Hollink (Jens) oet Oasel;
 Binsbergen oet Zeandern;
 Knoef oet Zeandern.

Zoas e zeg, de gemeenschapszin was groot en toen 't Melkfebriek in juni 1954, vieftig joat har bestoan, was 't feest en kwam d'r ne revue den was saamnsteld deur Gerard ten Voorde (bookhoolder bie 'n Boornboond en groot Boorns historicus en dialectkenner). De decors wodn schilderd deur Herman Liedenbaum. Alle artiestn wadn leedn van 't Melkfebriek. Het geheel gaf ne humorvolle kiek op 't reiln en zeiln van de ofgeloopn vieftig joar.

Hoofrolspöllers en smaakmakers wadn Herman Dubbelink (Hesselt) en Herman Schwering (Wioldiek).

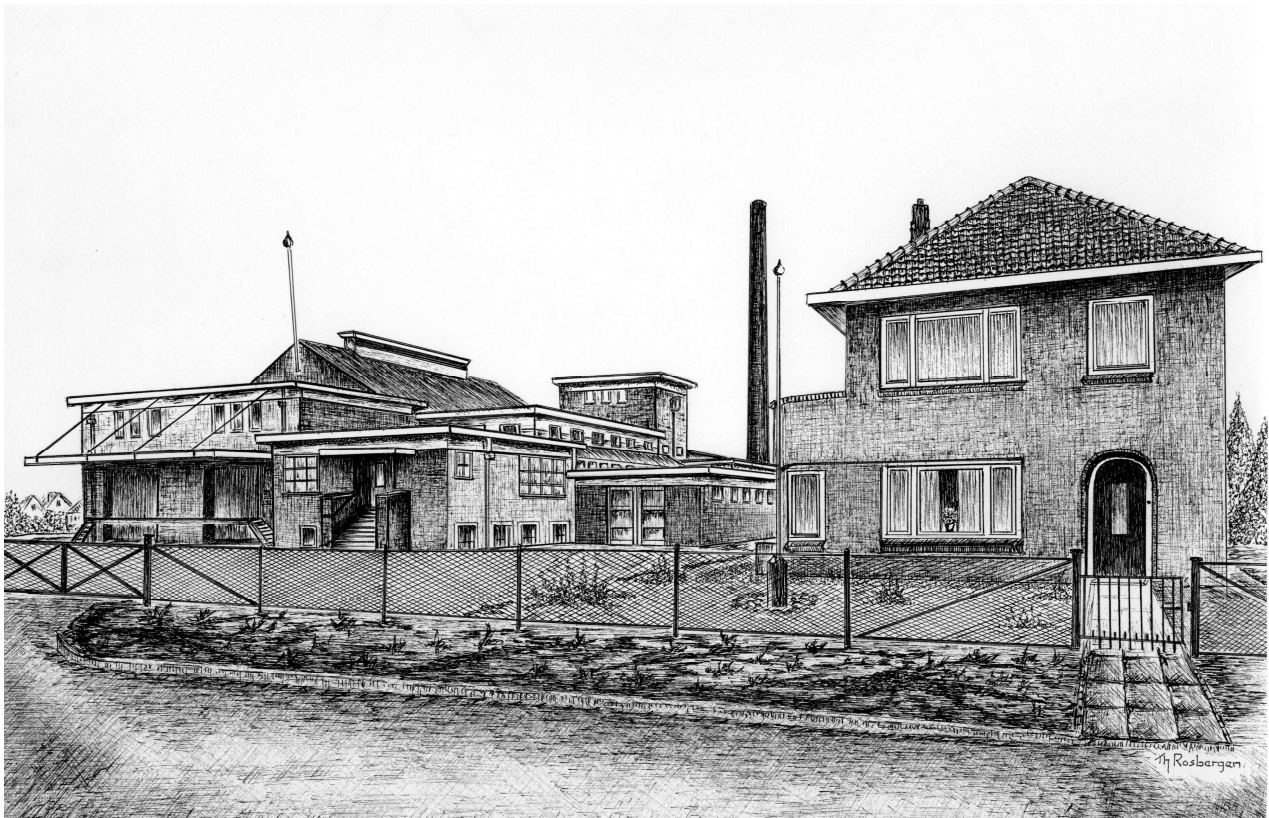
In de weai van boerderiej 'De Molenhoeve', op de stee woor noe 't Hertenkamp is, wodn ne grote teant neerzet en door was 't twee daagn feest, met good etn en ne mooie revue.

Eén van de scenes was 't optreedn van 'Duitse Stroatmuzikaantn op'n Koppelsbreenk' woor kloempnmaker Hendrik Pol an 't weark was zoas vrooger gebuurn.

De muzikaantn, leedn van de Gregoriusfanfare oet Hettem, spöln dat 't zo davern. Duitse marsen, polkas en walsen braggen de stemming nor grote heugte.

't Melkfebriek is, toen 't Campina heetn, oet Boorn vertrökkn en noe stoat t'r fraaie appartementn woor 't good wonn is op 'n stuk grond, met 'n onmeudig mooi stuk Boornse Coöperatieve Boerngeschiedenis.

Daank aan:
 Gerard Vaalt

't Oale Melkfebriek met direkteurswoning an de Boornbrooksestroat. (pentekening van Theo Rosbergen.)